

9521
DE
HODIERNO
STATV
ECCLESiarvm
IN
ANGLIA,
VVALLIA,
SCOTIA,
ET
HIBERNIA,
NARRATIVNCVLA.

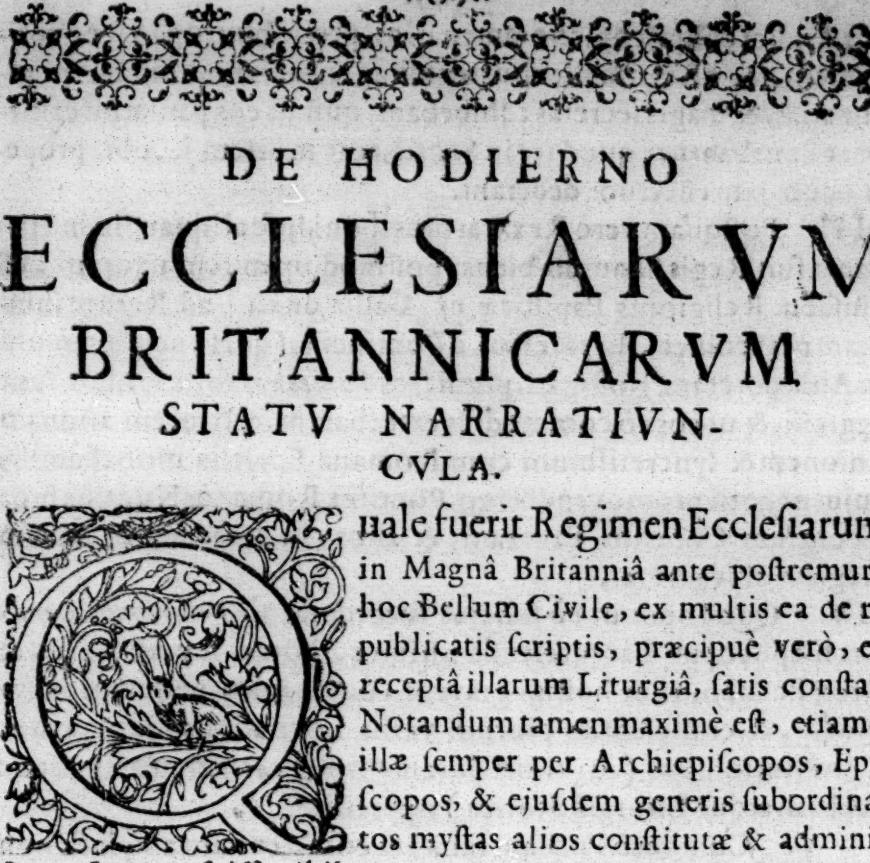
Smth

Iuxtaexemplar Anno M DC LIV. impressum.

10
HODIERNO
MAY 2002
CORRUM
IN
ANGELIA
ANGELIA
2002
ANGELIA
ANGELIA

(3.)

DE HODIERNO ECCLESIA RVM BRITANNICARVM STATV NARRATIVN- CVLA.

uale fuerit Regimen Ecclesiarum in Magnâ Britanniâ ante postremum hoc Bellum Civile, ex multis ea de re publicatis scriptis, præcipue verò, ex receptâ illarum Liturgiâ, satis constat. Notandum tamen maximè est, etiam si illæ semper per Archiepiscopos, Episcopos, & ejusdem generis subordinatos mystas alios constitutæ & administratæ fuerint, fuisse nihilominus, jam inde à primis Reformatio- nis temporibus, partem aliquam piam & conscientiosam, quæ Constitutiones Ecclesiasticas ibi non satis puras, & publicum Religionis cultum in multis rebus Papisticae superstitioni adhuc nimis conformem querebatur, atque ideo pleniorum Reformatio- nem, secundum verbum Dei, ad instar Genevensis & aliarum trans Mare Ecclesiarum, optabat totamque Hierarchiam Episcopalem, ut nimio fastu & potentia intollerabilem, sublatam cupiebat.

II. Hoc genus hominum, ut non modò sibi, verùm etiam ipsi Regiæ Majestati & Monarchiæ inimicos, sub Elisabetha & Jacobo, sub exoso *Puritanorum* nomine, variis modis persequeban-

tur Audici & Episcopi: ne tamen illos, pro lubitu, unâ vice oppri-
merent, fecit Regum illorum tepiditas & pacis studium; artes igi-
tur alias, & magis secretas adhibebant, quibus eos paulatim exstir-
pare conabantur, quod ter in Scottiâ, ante mortem Jacobi, prope-
modum jam effectum dederant.

III. Postquam verò Rex Carolus, [qui ipse aliquandiu in His-
pania fuit Regis filiam ambiens, postmodum autem uxorem aliâ
ejusdem Religionis Papisticæ ex Gallia duxit] ad Rerum sum-
mam pervenisset, Hierarchici, à Pontificiis, (qui tunc plurimum
in Aulâ poterant) instigati, prædictos Puritanos totis viribus sunt
aggressi, & ut eos eò commodius exturbarent, arctiorem aliquam
unionem & syncretismum cum Romana Ecclesia moliebantur,
cujus negotii promovendi ergo, Pontifex Romanus Nuntios suos
Georgium Coneum, Pantzani, & alios, in Angliam & Aulam
Regiam ablegaverat.

IV. Quod opus ut eò felicius succederat, *VVilhelmus Land*,
Archiepiscopus Cantuariensis ultimus, homo superstiosus &
atrox Puritanorum hostis, gravem contra ipsos persecutionem
movit, & conscientias piorum variis novitatibus, juramentis,
Constitutionibus (in primis Juramento & cetera, profanatione
Sabbati, atque Liturgiâ Scotica) oppressit.

V. Cum verò Puritani talia pet conscientiam amplecti non
possent; & verò Hierarchici per vim eos ad uniformitatem cogere
vellent, plerique ipsorum, magis magisque ab Ecclesiâ Anglicanâ
ab alienati sunt, tandemque omnino separationem & Schisma fe-
cerunt, dicti inde *Non-Conformista*, *Separatista* & *Brounista*.

VI. Hoc facto magis irritati Hierarchici, Regem ad perse-
cutionem inflamarunt, à quo multi Pastores Ecclesiis exuti, alii
in carceres conjecti, ære & corpore mulctati, atque etiam exsulare
iussi sunt. Eorum pars in Hollandiam & Geldriam, alii & longè
plurimi, in Americæ Septentrionalis eam regionem, quæ hodie
Nova Anglia dicitur, colonias duxerunt, ac Ecclesiæ complures
particulares fundarunt, quæ in dogmatibus fidei ceteris Refor-
matis

matis ferè per omnia similes sunt, in gubernatione aliquantum discrepant, quippe nulli alii Ecclesiæ, præterquam illi, cuius mēbra sunt, obnoxiaæ, unde etiam *Independentes* appellabantur.

VII. Cum verò Parliamentum nuper Reformationem suscepisset, primò omnium Episcopos & totam Hierarchiam atque Liturgiam abrogarunt: Deinde Synodum Nationalem convocarunt, à quā Directorium, Confessio fidei, Catechismus, parvus & Magnus, publicata, & à plerisque per Britanniam Ecclesiis suscepta sunt: quamquam in Anglia nemo cogeretur, ut id saceret, sed libertas cuivis relinquetur: In Scotiâ verò renuentes Ecclesiasticis censuris, iisque gravibus ad subscriptionem & adprobationem compellabantur.

VIII. Quoniam vero Parliamentum abrogatâ Hierarchiâ Episcopali, non statim novam Ecclesiæ gubernationem constituit (quod propter civile bellum & varias Senatorum sententias fieri non potuit) hinc libertas cuilibet conscientiæ relicta, quæ mox in licentiam & sectas quamplurimas degeneravit. Nam velut aggeribus ruptis universam Angliam diversæ circa Religionē opinio-nes inundarunt, ac quot ferè capita tot sententiæ erant: quisque sibi, in fide & Religionē Dux & Author: ita factum ut plūrimi vacuacommenta sua pro fidei articulis publicarent, ac tum demum sanctissimos se arbitrarentur, ubi quam longissimè ab omni Ecclesiastico Ordine recessissent.

IX. Sed duæ in primis factio-nes præpotentes emer-serunt, in fide quidem concordes & Orthodoxæ, sed in Ecclesiastico Regimine discrepantes non tamen diametraliter, *Presbyteriani* & *Independentes*. Nam quicunque Directorium suscepserunt, & Ecclesiæ per Pastores & Presbyteria, hæc per Classes, Classes per Synodos Provinciales, has per Nationales gubernabant, *Presbyteriani* dicebantur: Qui verò Directorium non suscepserant, *Independentes* vocati fuerunt, ipsi se *Congregationalis* appellabant.

IN QVO PRESBYTERIANI ET INDEPENDENTES CONVENIANT ET DISCREPENT.

Conveniunt. I. In Confessione fidei & articulis Religionis omnibus, ac nulla inter eos & Reformatos transmarinos alicuius momenti discrepantia est.

II. Utrique Ecclesias particulares gubernant per Presbiteros, tum *doctores* (qui Pastores) tum *regentes*.

III. Jus vocandi ministros apud utrosq; penes Ecclesiam est.

DISCREPANT. I. In constitutione Ecclesiarum Particularium, *Presbyteriani* quosvis, qui non in aperto scando & impietate vivunt, tanquam membra Ecclesiae suscipiunt, & numero potius, quam delectu gaudent. *Independentes* strictiores & rigidiores sunt in membris Ecclesiae admittendis, & positivam ac visibilem sanctitatem requirunt

II. In Gubernatione. I. *Presbyteriani* Ecclesias suas habent in templis publicis: *Independentes* partim in templis (quæ per contemptum à quibusdam vocantur *steeple houses*) partim in privatis ædibus aliisve locis.

2. *Presbyteriani* ad Sacram Cœnam admittunt quosvis sibi notos, si scando aperto careant, nec aliud ab ipsis testimonium (nisi peregrini sint, aut primâ vice accedant) petunt. *Independentes* eos tantum, quos neverunt (quantum ex visibili & externâ conuersatione judicare licet) non tantum sceleris puros, verum etiam vitæ integros, in divinis Scripturis & rebus Theologicis probè versatos, cujus documenta tum precibus, tum interpretatione Scripturarum coram Ecclesiâ ediderint. Celebrant autem *Independentes* Sacram Cœnam vel singulis Dominicis, vel rarius.

3. *Presbyteriani* eos tantum ad publicas conciones habendas admittunt, qui operam dederunt literis, linguis & Theologiae, ab Ecclesiâ ad ministerium legitimè vocati & solemniter ordinati sunt: idque his argumentis: *Sanctum non esse profanandum, nec ante currendum vel prophetandum quam quis vocatus sit: omnia ordi-*

ordine & decenter in Ecclesia fieri debere: Deum quosdam dedisse Apostolos, alios Prophetas, alios Evangelistas: metuendam confusionem & sectas atque hereses ex promiscua illa licentia. Independentes autem quosvis ad prædicandum admittunt, qui dona habent & impetu, unde in ipsorum Ecclesiis plures ordine suggestum adscendent & scripturas interpretantur, precesque habent ad populum. Et hì dicunt: *Vocationem ad ministerium internam à Deo, & non externam vel ab hominibus esse*; Tales etiamsi non in Scholis, tamen à DEO doctos: Scholasticam eruditionem non sufficiente ad ministerium, nisi interna vocatio accedat: Hanc causam, illam tantum ornamentum & instrumentum esse: Spiritualia neminem posse comprehendere, aut docere, nisi spiritualiter & à Cœlo docti: Deum sua dona non alligare certis hominibus, sed sine respectu personarum vel externæ vocationis, quibus velit, largiri: *Verbum Dei esse clarum simplexq; Deum elegisse contemptibilia mundi, ut sapientiam hominum confundat: Eanunc instare tempora, quibus Deus Spiritum suum in omnem carnem effundat, & universam terram sui notitiâ impleat: Imminere Iudeorum & gentilium conversionem, ac propterea relinquendam suam Spiritui Sancto libertatem, nec cursum verbi divini impediendum, aut dona Dei ut lucem sub modo occultanda: Quemlibet teneri ad propagationem gloriae & cognitionis Divinae: Solum Deum esse xp̄dij vōgnv, &c.*

4. Presbyteriani Ecclesiæ particulares subiiciunt Classibus, Classes Synodis Provincialibus, has Nationali, eamque subordinationem Juris Divini, & Decreta Synodorum leges necessariò suscipiendas faciunt: Independentes quamlibet Ecclesiæ particularem sui juris, nulli alii subjectam statuunt: nemini fidei suæ rationem reddunt, nisi illi, cujus membra sunt, Ecclesiæ: Magistratui autem in casu Blasphemiae, turbatae Reipublicæ aliisque civilibus rebus jus suum relinquunt. Habent etiam classes sive associationes & synodos, quibus consultandi & persuadendi, non imperandi & decomendi ac decidendi potestatem tribuunt. Ideoque Classes & Synodus approbant, quoad consilia, improbant quoad Juris-

Jurisdictionem: humanum institutum fatentur, divini juris esse negant.

QVAENAM PRAETEREA SECTAE SVB INDEPENDENTIVM NOMINE LATEANT.

Propter hanc libertatem, quam *Independentes*, ut id dictum est, in rebus Ecclesiasticis sibi arrogarunt, communiter etiam illis (sed perperam) accensentur sectarii & fanatici reliqui, quorum numerus [proh dolor!] adhuc hodie nimis magnus est in Angliâ. Præcipui & fortassis etiam optimi sunt *Anabaptistæ*, qui quantum ex publicâ eorum confessione colligere licet, longè puriores & moderatores sunt, quam alibi, ac in plerisque capitibus fidei cum Orthodoxyis consentiunt, solo fere *Pædobaptismo* excepto, in quo cum contra Rem ac Pacem publicam non peccant, Sacramentiique dignitati nihil detrahere, sed potius addere sed dicant (quod non nisi adultis & qui illud condignâ reverentiâ recipere possint, adplicatum velint) ideo facillimè tolerantur. Cæterum Magistratum agnoscunt, bellum contra oppressores libertatis & conscientiarum legitimum geri posse statuunt, sed negant Religionis propagandæ ergo gerendum. Conscientias cogi nolunt, sed persuaderi. In primis libertatem prophetandi urgent, quam cuilibet, qui instinctum Spiritus Sancti sentiat, & dona necessaria habeat, licitum sit docere alios & concionari: Vnde ultimum Parliamentum abrogationem totius Ministerii, sublatis decimis & Parochiis moliebatur ac cuilibet potestatem dari prædicandi volebat.

Proximi sunt *Antinomiani*, qui Vetus Testamentum tanquam jam completum & abolitum reiiciunt, & solum Novum Testamentum amplectuntur. In concionibus non nisi absolutam Dei gratiam & Evangelium, sublimia & spiritualia omnia (Seraphicorum more) prædicant, legem vero & Censuras omnes Ecclesiasticas, ut Mosaicæ Pædagogia, propria, refugunt.

Adhuc fortius errant *Antiscripturiani*, qui totam sacram scripturam reiiciunt & dicunt, *Eumdem se Spiritum cum Prophétis & Apostolis habere*. Quare omnes libros & eruditionem spernunt, ac conciones & ecclesiastica exercitia reiiciunt, solo spiritu contenti. Sed hi non sunt adeò numerosi.

Hos sequuntur *Shakeri*, sive *Quackeri*, omnium Enthusiastarum colluvies. Hi putant se jam in hâc vitâ plane perfectos, & ab omnibus peccatis mundos, nec aliud cœlum quâm quod in corde suo sentiant, vel infernum quâm homines malos credunt. Nihil igitur restare, nisi ut corpore velut carcere liberentur. Frequenter in tantas incident ecstases, ut toto corpore contremiscant, quia, ut perhibent, magnitudinem illam lucis & splendoris divini, quo obruantur, perferre nequeant vel intra se continere: & tam horrendum clamant ac reboant, ut homines pariter atque bruta animantia inde terrore exsiliant. Postquam excussus raptus & ad se redeunt, de immensâ gloriâ illius majestate multa & magnifica jactant, ignaro populo summâ admiratione auscultante, & similem beatitudinis sensum exoptante. Sed & hi non ita pridem in *Wallia*, ubi maxima eorum erat copia, publicè pro concione, errorum & diabolcarum abominationum convicti, bonis omnibus odio & abominationi esse incipiunt, nec dubium eos brevi exterminatumiri, modò magistratus aliquantò severius in eos animadvertebat.

Ranteri omnium turpissimi & impientissimi sunt. Hi non aliam agendorum regulam habent quâm propriam libidinem ac pravam voluntatem. Quicquid naturale est, idem esse à Deo, ac necessariò bonum putant. Sed hi, quoniam omnem honestatem ac pietatem pariter funditus evertunt, in publico nullibi tolerantur, ut opiniones suas aliis venditent, sed ubi cunque deprehenduntur, in carceres compacti, libertate & corpore plectuntur.

Sunt etiam hinc inde varii fanatici, qui ad certum genus referri nequeunt, & potius defectu sanæ mentis & morbo hypochondriaco, (in natione tām Religioni addicta,) quām hæresi aliqua laborant: Quales illi duo, quorum alter se Mosen, alter Aaronem dicit, nec minorem sibi potestatem quām verus ille Moses & Aaron habuerunt, attribuunt. Sed hi jamdudum libertate privati, stultitiae suæ pœnas luunt. Alius apud Grenovicum in speluncā sive cavernā toto corpore nudus degebat, qui se ab omnibus peccatis purum purabat, arque ideo vestes tanquam peccatorum tegetes reiiciebat, aliique similes commiseratione quam pœna digniores.

LEVELLERI Politicapotius quām religiosa sunt factio, statūs Democratici, vel potius Anarchici, studiosissima, Leges Naturales, seu, ut illi loquuntur, fundamentales gentis, præcipue urgent, quibus cuivis homini potestas æqualis in Rempubl. ejusque administrationem data sit, nec alium alteri superiorum aut inferiorem honore vel opibus esse debere, sed omnia æqualia & quasi communia habenda. Hi maximi sunt magistratus hujus hostes ac satis numerosi. Eorum primiplus est Johannes Lilburn, homo plebeius & factiosus, Authoritati suorum superiorum semper contrarius, & multarum turbarum in Anglia autor.

QVOMODO SE MAGISTRATVS ERGA ECCLESIAS GERAT.

Sicut se Reges Angliæ caput Ecclesiæ vocarunt & summam sibi in eam potestatem vendicarunt: Ita hic magistratus contrariam rationem instituit, & non dominium aliquod in fidem & conscientias, sed tantum defensionem & propagationem Religionis sibi attribuit. In quem finem,

I. Non permittunt, ut Ecclesiæ, negotiis Reipublicæ se immiscant.

II. Eccle-

II. Ecclesiæ Orthodoxæ, carumque Pastores, sive Presbyterianum regimen sive independens amplectantur, publicis stipendiis fovent & tuentur: reliquas sectas, uti jam dictum est, tolerant, & sive publicè sive privatim conventicula celebrare permittunt, hâc tamen lege: *Vt solum verbum Dei normam fidei & vitæ amplectantur, ac sine offensa erga Rem publicam & proximum vivant.* Quicunque igitur vel seditiosa, vel blasphemæ atq; impiæ dogmata fovent, illi ab hâc toleratione excluduntur, & in facinore deprehensi, corporali pœnâ vel carcere, plectuntur. Quemadmodum præterita æstate factum, cum quidam heterodoxi in Sacello Somersetio suas opiniones erroneas satis petulanter spargerent, atq; etiam fœmina quædam publicè concionari inciperet, missi milites & fœminam captivam abduxerunt, & reliquos, obfessis foribus, per aliquot septimanæ inde excluderunt.

III. Atque ut omnis impietas exscindatur, salutares leges sunt latæ, pro legitima observatione Sabbati, contra blasphemias, superstitiones, in primis ad Papismi extirpationem, quem Reipublicæ noxiæ & seditionibus concitandis aptum noverunt.

IV. Ut verò Orthodoxæ Religio magis magisque propagetur, varia adhibent media, quantum in hac Reip. distractione fieri potest.

Primò enim Academias ab omni abusu & corruptione reformat, neque Scholasticas illas opiniones, quibus alibi Protestantes in contraria studia scinduntur ac collidunt, regnare volunt, sed potius ipsam veritatem doctrinæ & vitæ sanctitatem.

Deinde certum aliquem numerum virorum piorum & eruditorum constituerunt, quorum munus est, Ecclesiæ omnes per totam Angliam visitare, de Pastoribus & Ministris, ubi ubi sint, num opera illorum verbis convenient, respicientes ma-

gis vita sanctimoniam & puritatem, quam variam & acquisitionem ac elegantiam; sique tales invenerint in opere & officio stabilire, de sufficienti salario prospicere, indignos vero removere & magis idoneos in locum substituere, denique omnia, quae ad propagationem Evangelii, eradicationem Antichristianismi, ullo modo facere possunt, procurare.

V. Confirmationem conjugii, tanquam rem civilem, & quae Sacramenti praetextu a sacerdotibus Pontificiis Magistratui praerupta fuerunt, denuo sibi vendicarunt, ita ut non licet pastoribus, sine autoritate & consensu Magistratus, quemquam, ut loquuntur, copulare. Liberum tamen cuilibet relinquatur, vel a solo magistratu, vel a Pastore, praesente magistratu & potestatem dante, copulari.

VI. Denique summus scopus Magistratus est, non se immiscere rebus Ecclesiasticis, sed res ad fidem spectantes conscientiae & arbitrio cuiusque committere: ideo in sacris nec praecipiunt quicquam neque prohibent, sed solum externam disciplinam tuentur; ne quis blasphemias & impietatem publicè exerceat, aut Rempubl. perturbet. Quicunque igitur Jesum Christum secundum Scripturas profiterentur & absque scandalo pacifice se gerunt, illi, etiam si opinionib⁹ discrepant, ac errores suos habeant, tamen tolerantur, & ut se mutuò quoque tolerent, admonentur.

VII. In primis conantur *Presbyterianos & Independentes* ad mutuam pacem & tolerantiam adducere, eo præcipue argumento, quodcum utrig⁹ Orthodoxam fidem profiteantur non debere eos propter solum diversum Ecclesia regimen collidi. Nequidem Reformatas trans mare Ecclesias ad eandem formam omnes, sed quasdam ad ductius, remisius alias regi. Neque dubium est pacem brevi coitaram, utrisque multum de pristino fervore & obstinacia quotidie remittentibus, & cognitis utrinque erroribus suis, ad modestiam pronis,

De

De Ecclesiis in VVALLIA.

VVallia sub Episcopis in crassa Religionis ignorantia jacuit, propter ruditatem Pastorum, qui populo non nisi Liturgiam, neque eam ubique prælegebant. Iis sublatis lux Evangelii ex tenebris illis clarius fere quam alibi refulsa, ac ingens eius gentis multitudo ad fidem conversa fuit. Differunt autem & ibi aliquomodo Ecclesiæ: *Quædam* enim omissis omnibus illis inter Presbyteranos & Independentes quæstionibus, in fide & pietate mutuòse ædificant, ac fractionem panis celebrant, liberum relinquentes aliis pædobaptismatis usum. *Aliae* sunt illorum qui se *Christianos Baptizatos* vocant, & tum hoc nomine, tum aliis externis ritibus, à ceteris distinguuntur. Hi minus puri sunt, & nimium suis imaginationibus indulgent, ac rixis & contentionibus colliduntur.

De Ecclesiis in SCOTIA.

Scoticæ Ecclesiæ admodum hodie conturbantur propter Synodum Nationalem, quæ cum haec tenus in ipsam Remp. se ingessisset, nimiamque potestatem sibi arrogasset, hinc autoritas ejus valde decretit & à multis palam spernitur, qui se ab eâ eximunt, & particulares ac Independentes Congregationes instituunt. Cetera ferè sunt ut olim, neq; quicquam vel in Ecclesia vel scholis ac Academiis mutatum. Sola igitur Synodi nimia tum in Ecclesiasticis tum civilibus potestas imminuta & circumscripta est.

De Ecclesiis in HIBERNIA.

Ecclesiæ Hibernicæ insanguinante illa Rebellioni, penitus excisæ à Papistis fuerunt. Nunc domitâ immmani gente, sicut ipsa iterum regio colonis impletur, ita, Ecclesiæ quoque passim constituuntur à piis pastoribus. Sic præpositus Collegii, sive Academiæ Dublinensis, magnam Ecclesiam secum in Orthodoxa fide consentientem, collegit. Idem alii alibi faciunt,

& vel presbyterianum vel independens regimen sectantur. In primis magnus illorum numerus est, quise Christianos Baptizatos vocant. Quos Commissarii qui Hiberniae regendæ præsunt, absque discrimine omnes fovent & tuentur.

BENEVOLO LECTORI

S.

Quamvis deploranda hodie proh dolor! Ecclesia facies sit, & misericordis modis passim terrarum illa dilacerata; nullibi tamen fere aequa omnia turbata, & majorem absurdarum monstrosarumque sectarum proventum deprehendas quam in Britannia. Id quod & evitatio adeo eleganter persequuntur est hic libellus, ut nullius non lectio ne sit dignus. Quamvis enim primam ejus rei originem, quibusve de causis quorve modis omnia in eum statum devenerint, non exponat, nonnulla etiam dogmata & opiniones aliquanto distinctius & uberiori ut ex hiberet, optandum esset: insignis tamen est, & perspicua sua brevitate omnium usibus quam maxime accommodatus: illorum presertim, quibus prolixiora & accuratiora scripta perlegere aut non vacat aut vero etiam non libet. Neque est quod in auctore scripti reprehendas, nisi fortassis quod in Puritanorum partes videatur esse propensior. Quandoquidem autem ad cuiusvis capitum & usum libellus conscriptus est, ideoq; nolumus etiam quicquā præterea addere, nuda & simplici hac narratione contenti. Tantū id etiam atq; etiam monendum est unusquisque, ut vel hinc exemplo miserorum Britannorum serio discat sapere & veritatem rite venerari, ne ea insuper habita & nos Deus tradat in reprobam mentem, justissimo zelo accensus. V.

F I N I S.

